Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра англійської філології та методики навчання англійської мови

«**ЗАТВЕРДЖУЮ**»
Завідувач кафедри
_____ Олена ШОНЬ
Протокол № 1 від 1 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИФРОВА ФІЛОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність: В 11 Філологія
Спеціалізація: В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітня програма: Англійська мова і література
Мова навчання: англійська, українська

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Цифрова філологія» для здобувачів ступеня магістра освітньої програми «Англійська мова і література», спеціальності В 11 Філологія, спеціалізації В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Розробники:

Мар'яна БОЙЧУК, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Ірина ШУЛЯК, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Англійська мова і література
2	Спеціальність	В 11 Філологія
3	Спеціалізація	В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
3	Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
4	Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Англійська, українська
7	Курс	1
8	Семестр	2
9	Кількість змістових модулів	2
10	Форма підсумкового контролю	Екзамен
11	ІНДЗ	Науковий путівник з академічної доброчесності у філологічних дослідженнях
11	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3 кредити
12	Загальна кількість годин	90
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма –32, заочна форма –12
14	Лекції (год.)	Денна форма –12, заочна форма –4
15	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 20 , заочна форма – 8
16	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – 58, заочна форма – 78

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):
для денної форми навчання – 35.5%/64.4%, для заочної форми навчання – 14.%/86%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни - формування у здобувачів здатності застосовувати цифрові методи, інструменти та технології у філологічних дослідженнях і фаховій діяльності, інтегруючи теоретичні засади цифрової філології з практичними навичками промпт-інжинірингу, аналізу великих мовних моделей (LLM), нейронного та контекстуального машинного перекладу, корпусного аналізу та роботи з цифровими текстовими ресурсами для розв'язання складних дослідницьких і прикладних завдань в галузі англійської мови та літератури.

Завдання вивчення дисципліни «Цифрова філологія»:

1. Сформувати у здобувачів розуміння теоретичних засад цифрової філології та Digital Humanities як міждисциплінарного поля, його предметної специфіки, ключових парадигм і методологічних підходів.
2. Розвинути здатність критично осмислювати й оцінювати можливості та обмеження цифрових методів аналізу мовного й літературного матеріалу, порівнюючи їх із традиційними філологічними підходами.
3. Сформувати розуміння лінгвістичних засад функціонування великих мовних моделей, принципів архітектури Transformer та векторних ембедінгів для аналізу семантичної близькості мовних одиниць, а також розвинути здатність критично порівнювати можливості, обмеження та результати застосування великих мовних моделей (зокрема ChatGPT, Gemini та Claude) для виконання мовознавчих і літературознавчих завдань.
4. Розвинути здатність до конструювання багаторівневих промптів із використанням рольових моделей, контексту, чітких інструкцій, прикладів і заданих форматів відповіді, а також технік Zero-shot та Few-shot для розв’язання складних аналітичних, мовознавчих і перекладознавчих завдань в умовах невизначеності.
5. Сформувати практичні навички роботи з корпусами англійської мови (BNC, COCA, COHA) та корпусними інструментами (AntConc, Sketch Engine) для аналізу мовних явищ.
6. Сформувати навички порівняльного аналізу традиційного нейронного машинного перекладу (NMT: DeepL, Google Translate) та контекстуального перекладу за допомогою генеративного ШІ, а також алгоритмів адаптації складного літературного матеріалу, ідіом, гумору та метафор англійської мови.
7. Розвинути здатність до відповідального та критичного використання цифрових технологій і штучного інтелекту у філологічній діяльності, дотримуючись принципів академічної доброчесності та етики роботи з текстовими даними.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Цифрова філологія» передбачає забезпечення здобувачів відповідними компетентностями.

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:
ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності спеціальності:
ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах.
ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
ФК 13. Здатність організувати особистий професійний розвиток.

Програмні результати навчання:
ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами.
ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.
ПРН 22. Реалізовувати стратегії професійного розвитку та підвищення кваліфікації, дотримуючись професійної етики і принципів академічної доброчесності.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Цифрова філологія» спирається на результати навчання, сформовані під час вивчення дисциплін попередніх семестрів, зокрема «Методики наукових досліджень», «Практики англомовної комунікації» та «Літературознавчих компаративних студій», які забезпечують необхідну лінгвістичну та загальнодослідницьку підготовку для

опанування курсу. Результати навчання за дисципліною створюють методологічне та практичне підґрунтя для подальшого опанування освітніх компонентів, насамперед «Тексту і дискурсу у філологічних студіях: аналіз та інтерпретація», «Теорії і практики письмового перекладу», виробничої практики, а також для підготовки та виконання кваліфікаційної роботи.

5. Програма навчальної дисципліни
5.1.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Великі мовні моделі (LLM) та генеративний ШІ у філологічних студіях.

Тема 1.1. Архітектура та лінгвістична основа LLM.

Історичні передумови виникнення цифрової філології. Принципи роботи архітектури Transformer, векторні ембедінги та семантична близькість слів. Порівняльний огляд провідних моделей: ChatGPT (OpenAI), Gemini (Google), Claude (Anthropic).

Тема 1.2. Промпт-інжиніринг (Prompt Engineering) для філологів.

Анатомія якісного промпту: роль, контекст, інструкція, форматування. Техніки Few-shot, Zero-shot, Chain-of-Thought (CoT) у лінгвістичних дослідженнях та перекладі.

Тема 1.3. Машинний переклад та LLM (NMT vs LLM Translation).

Відмінності між традиційним машинобудівельним перекладом (DeepL, Google Translate) і контекстуальним перекладом за допомогою LLM. Локалізація, адаптація ідіом, гумору та метафор за допомогою штучного інтелекту.

Тема 1.4. Етика, академічна доброчесність та авторське право в еру AI.

Оцінка якості великих мовних моделей: проблема генерації фейків, галюцинацій та мовних упереджень (AI Bias).

Змістовий модуль 2. Корпусна лінгвістика та аналіз мовних даних.

Тема 2.1. Корпусна лінгвістика: типологія корпусів, методологія.

Корпус як дослідницький об'єкт: визначення, принципи відбору, репрезентативність. Типологія корпусів. Ключові поняття: частотність, тип-токен, лема, конкорданс, n-грам. Методологічні обмеження корпусного підходу.

Тема 2.2. Робота з корпусами та інструментами.

Огляд і порівняння основних корпусів англійської мови: BNC (British National Corpus), COCA (Corpus of Contemporary American English), COHA (Corpus of Historical American English). Паралельні та перекладні корпуси: ParaRoK, OPUS, Europarl – застосування у перекладознавстві. Платформа Sketch Engine: інтерфейс, пошукові запити, Word Sketch, Thesaurus, Trends. Формування власного міні-корпусу: принципи добору, форматування, завантаження.

Тема 2.3. Частотний, сполучуваність, колокаційний і конкордансний аналіз (AntConc, Sketch Engine)

Конкорданс і KWIC-формат: аналіз контексту вживання. Колокації: статистичні міри (MI, log-likelihood, t-score). N-грами (bigrams, trigrams): застосування в аналізі наукового й художнього дискурсу. Кластерний аналіз і «ключові слова» (keyness): порівняння двох корпусів. Робота в AntConc: побудова конкордансу, аналіз колокатів, аналіз keyness між корпусами. Сентимент-аналіз Voyant Tools (Trends, RezoViz), Text2Data.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	у с	у тому числі	у с	у тому числі

	ь о г о	лекції	практичні заняття	самостійна робота	ь о г о	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Великі мовні моделі (LLM) та генеративний ШІ у філології та перекладі								
Тема 1. Архітектура та лінгвістична основа LLM.	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 2. Промпт-інжиніринг (Prompt Engineering) для філологів.	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 3. Машинний переклад та LLM (NMT vs LLM Translation).	12	-	4	8	10	-	-	10
Тема 4. Етика, академічна доброчесність та авторське право в еру AI.	8	2	2	4	8	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	44	6	10	28	44	2	4	38
Змістовий модуль 2. Корпусна лінгвістика та аналіз мовних даних.								
Тема 1. Корпусна лінгвістика: типологія корпусів, методологія.	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 2. Робота з корпусами та інструментами.	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 3. Частотний, сполучуваність, колокаційний і конкордансний аналіз (AntConc, Sketch Engine).	22	2	6	14	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2	46	6	10	30	46	2	4	40
Всього годин	**90**	**12**	**20**	**58**	**90**	**4**	**8**	**78**

5.3. Теми лекцій

№	Тема лекції	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Від векторів до контексту: Еволюція мовних моделей у філології. Етапи створення Великої Мовної Моделі.	**2**	**2**
2	Принципи та методологія промпт-інжинірингу у гуманітарних науках.	**2**	-
3	Етика, академічна доброчесність та авторське право в еру AI.	**2**	-
4	Корпусна лінгвістика: об’єкт, принципи та методологія корпусного дослідження	**2**	**2**

5	Корпуси англійської мови та цифрові інструменти корпусного аналізу BNC, COCA, COHA та інші корпуси; загальні й спеціалізовані корпуси; паралельні та перекладні корпуси.	**2**	-
6	Частотний, конкордансний і колокаційний аналіз.	**2**	-
	Всього	**10**	**4**

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	**Назва теми**	**кількість годин**	
		денна форма	**заочна форма**
1	Векторні ембедінги та семантичний простір мови.	**2**	**2**
2	Порівняльний стилістичний та функціональний огляд LLM: ChatGPT, Gemini, Claude	**2**	**2**
3	Архітектура та анатомія якісного філологічного промпту Складання промпту для автолінгвістичного аналізу тексту; порівняльний аналіз Zero-shot vs. Few-shot у перекладі ідіом; розробка промпту з покроковим міркуванням (Chain-of-Thought).	**2**	**-**
4	Порівняльний аналіз NMT (DeepL, Google Translate) та LLM-перекладу.	**4**	**-**
5	Корпуси англійської мови: пошук і аналіз мовних даних Робота з BNC, COCA, COHA та іншими корпусами; формулювання дослідницького запиту; пошук леми та словоформ; частотність.	**2**	**2**
6	Конкордансний аналіз у Sketch Engine та AntConc Побудова KWIC-конкордансів; пошук за лемою, словоформою та контекстом.	**2**	**2**
7	Колокації, n-грами та лексична сполучуваність Виявлення колокацій; порівняння MI, log-likelihood і t-score.	**2**	-
8	Порівняльний корпусний аналіз: keywords, keyness і жанрові особливості.	**2**	-
9	Аналіз текстів/корпусів у Voyant Tools; Trends, RezoViz та інші інструменти візуалізації; базовий sentiment analysis із використанням Text2Data.	**2**	-
Всього годин		**20**	**8**

5.5. Самостійна робота

№ з/п	**Тема**	**Назва теми**	**кількість годин**

			денна форма	**заочна форма**
1.	Усі теми	Опрацювання лекційного матеріалу та обов'язкової літератури. Рекомендовані ресурси: Debates in the Digital Humanities (dhdebates.gc.cuny.edu). Ознайомлення зі Sketch Engine через навчальні відеоінструкції https://www.sketchengine.eu/guide/	10	14
2.	1	Аналіз та порівняльне дослідження генеративних LLM у філології (складання mind-map)	4	10
3.	2-3	Практичне опанування технік промпт-інжинірингу для мовознавчих студій (формування промптів, їх тестування).	6	16
4.	4	Критичний аналіз якості генерації, AI Bias.	6	8
5.	6-10	Самостійний пошук та опрацювання наукових статей і матеріалів у базах JSTOR, Google Scholar, Academia.edu, репозитарії ТНПУ (dspace.tnpu.edu.ua); оцінювання якості цифрових ресурсів і достовірності джерел; формування й ведення бібліографії у Zotero; підготовка анотованого списку джерел для дослідницького проєкту.	6	10
6.	6-10	Практичне застосування цифрових інструментів: робота з корпусами BNC, COCA, COHA на платформах English Corpora та Sketch Engine (sketchengine.eu); виконання завдань в AntConc (конкорданс, keyness, колокації); аналіз текстів у Voyant Tools.	16	10
8.	Усі теми	Підготовка до підсумкового контролю (екзамену)	10	10
		Всього годин	**58**	**78**

Контроль за виконанням здобувачами самостійної роботи здійснюється на практичних заняттях, під час підсумкового контролю та дистанційно через платформу Moodle (перевірка виконаних завдань, зворотний зв'язок у форматі коментарів та індивідуальних консультацій).

Орієнтовані теми проєктів

Змістовий модуль передбачає створення проєкту для кожного змістового модуля. Тему проєкту здобувач обирає самостійно або за погодженням із викладачем у межах тематики одного зі змістових модулів.

ЗМ 1. ***Оцінка потенціалу мультимодальних LLM у локалізації креолізованих текстів***

Дослідження має базуватися на репрезентативній вибірці креолізованих текстів двох різних жанрів, оскільки кожен із них має свою прагматику: косікси та рекламні банери. Для компаративного аналізу необхідно дібрати провідні мультимодальні моделі (що здатні

одночасно обробляти текстове та візуальне введення): ChatGPT (OpenAI), Claude (Anthropic), Gemini (Google) або інші. Дослідження має перевірити, як моделі сприймають різні типи інструкцій: Zero-shot Vision Translation, Context-Aware Prompting, Few-shot Multimodal Prompting.

Дослідження має включати щонайменше три рівні аналізу:

1. Аналіз міжсеміотичної відповідності (Intersemiotic Alignment).
2. Оцінка локалізації за жанровими критеріями.
3. Детекція мультимодальних помилок та «галюцинацій».

У висновках дослідження мають бути сформульовані:

1. Матриця при придатності моделей: яка модель (ChatGPT, Claude чи Gemini) найкраще справляється з коміксами, а яка – з рекламою.
2. Рекомендовані шаблони мультимодальних промптів для перекладачів та локалізаторів.
3. Межі автоматизації: виділення завдань, які моделі вже виконують автономно, та випадків, у яких обов'язковим залишається залучення людини (Human-in-the-Loop).
4. Методологічні обмеження: вказівка на проблеми з роздільною здатністю зображень, шрифтами, приватністю даних і специфікою малоресурсних мов.

Інструменти: ChatGPT (OpenAI), Claude, Gemini (Google)
Форма представлення: письмовий звіт (1500 слів) + коротка презентація результатів (5–7 хв).

ЗМ 2. ***Мінікорпусне дослідження мовного явища в сучасній англійській мові***
Обрати мовне явище, лексичну одиницю, граматичну конструкцію, колокацію, фразеологічну модель або дискурсивний маркер і провести його корпусне дослідження.
Дослідження має передбачати:

1. Здійснення корпусного пошуку та формування вибірки мовних даних.
2. Проведення щонайменше двох видів корпусного аналізу (наприклад, frequency + concordance; collocation + n-gram; keyness + concordance).
3. Візуалізацію основних результатів у вигляді таблиці, графіка, діаграми або іншого релевантного способу подання даних. Якісна інтерпретація отриманих результатів із наведенням конкретних прикладів із корпусу.
4. Формулювання висновків щодо виявлених мовних закономірностей.

Інструменти: Sketch Engine, AntConc, BNC, COCA, COHA, Voyant Tools та/або інші релевантні корпуси й цифрові інструменти.
Форма представлення: письмовий звіт (1500 слів) + коротка презентація результатів (5–7 хв).

5.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Розробити «Науковий путівник з академічної доброчесності у філологічних дослідженнях».
Структура путівника:

1. Вступ та концептуальні засади (місія та філософія; нормативно-правова база);
2. Правила цитування та атрибуції джерел (класичне цитування, корпусні дані та бази, вторинне цитування);
3. Етика використання ШІ та інструментів генеративного аналізу (LLM): (матриця дозволеного та забороненого; маркування та декларування AI; правила промптингу);
4. Авторське право та захист інтелектуальної власності.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Критерії/бали	дескриптори		
	2 бали	**1 бал**	**0 балів**
Повнота та якість розкриття розділів путівника	Путівник містить усі 4 обов'язкові розділи (Вступ, Цитування, Етика ШІ, Авторське право). Зміст повністю відповідає заявленій тематиці, виклад матеріалу є системним, логічним та послідовним.	Усі розділи наявні, але окремі з них висвітлені поверхнево / схематично, або відсутній один із чотирьох розділів при глибокому розкритті інших.	Розділи не розкриті, відсутні ключові обов'язкові блоки путівника, або зміст поданого матеріалу не відповідає заявленій тематиці.
Нормативно-правова та концептуальна точність	Наведено коректні посилання на нормативно-правову базу (законодавство України, рекомендації МОН, університетські кодекси). Понятійний апарат (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація тощо) розкрито точно, без методологічних і наукових помилок.	Нормативна база згадується лише загально (без конкретних покликань або актів), або наявні поодинокі неточності чи некоректні формулювання в термінологічному апараті.	Нормативно-правове підґрунтя повністю відсутнє, наявні суттєві помилки у визначенні базових понять академічної доброчесності.
Практична цінність, нормативна точність та приклади	Путівник має високу практичну цінність як інструктивний матеріал для студентів і науковців; теоретичні положення підкріплено наочними прикладними кейсами, алгоритмами дій, чек-листами та зразками розв'язання етичних дилем.	Матеріал має помірну практичну цінність, проте переважає абстрактний виклад; приклади та кейси подано лише частково або вони носять занадто загальний характер.	Практична цінність розробки відсутня: матеріал відірваний від реальної дослідницької практики, відсутні приклади, кейси чи алгоритми дій.
Правила цитування та робота з даними	Надано чіткі інструкції та коректні наочні приклади для класичного цитування (за міжнародними стандартами), оформлення вторинного цитування, а також специфічні правила атрибуції мовних корпусів, баз даних, наборі даних (datasets) та згенерованого ШІ-контенту.	Подано лише правила класичного цитування без прикладів або повністю випущено з уваги специфіку цитування та атрибуції цифрових баз даних і корпусних ресурсів; наявні поодинокі технічні помилки в прикладах.	Правила цитування та атрибуції джерел відсутні або наведені приклади грубо порушують базові принципи академічного оформлення та роботи з даними.
Логіка викладу,	Матеріал викладено грамотною академічною	Наявні поодинокі мовні чи стилістичні	Текст написаний неакадемічним стилем,

академічний стиль та оформлення	мовою з дотриманням наукового стилю. Дотримано чіткої внутрішньої логіки та послідовності викладу. Оформлення є естетичним і зручним для користування (використано структуровані списки, таблиці, акценти, текстові блоки).	огріхи; порушено послідовність викладу окремих думок АБО матеріал оформлено у вигляді суцільного тексту без візуального структурування, що ускладнює його сприйняття.	містить численні мовні, граматичні та орфографічні помилки; виклад хаотичний, оформлення не відповідає вимогам до науково-методичних праць.

Шкала підсумкового оцінювання індивідуального завдання:

10 балів — 5 критеріїв × 2 бали;
9 балів — 4 критерії × 2 бали + 1 критерій × 1 бал;
8 балів — 3 критерії × 2 бали + 2 критерії × 1 бал;
7 балів — 2 критерії × 2 бали + 3 критерії × 1 бал;
6 балів — 1 критерій × 2 бали + 4 критерії × 1 бал;
5 балів — усі 5 критеріїв × 1 бал;

4–1 бали — виконання завдання демонструє лише окремі елементи необхідних умінь і знань;
0 балів — завдання не виконано або виконання не демонструє сформованих умінь розробки нормативно-етичних матеріалів та практичного застосування принципів академічної доброчесності.

6.Форми та методи навчання

Форми навчання: лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальна, парна та групова робота, робота в малих групах, проєктна робота, презентації та публічні виступи, самостійна робота, консультації, синхронна та асинхронна онлайн-взаємодія.

Методи навчання: перевернутий клас (Flipped Classroom); проблемно-орієнтоване навчання (Problem-Based Learning); аналіз конкретних ситуацій (Case Study); проєктний метод; взаємне рецензування (Peer Review); дискусія та дебати; демонстрація з коментарем у реальному часі (Live Demo);

Засоби навчання: навчально-методичні матеріали, презентації, відеоматеріали, електронний курс на платформі Moodle, наукові бази даних, цифрові інструменти для спільної роботи та презентації результатів.

Вивчення навчальної дисципліни та обрані форми та методи навчання сприяють формуванню **м'яких навичок** здобувачів.

1) **Комунікативні навички.** Виконання парних і групових завдань, дискусії, обговорення проблемних питань, презентації та ситуативні комунікативні завдання розвивають здатність чітко й логічно висловлювати думки англійською мовою, ставити запитання, активно слухати співрозмовника, аргументувати власну позицію та підтримувати професійний діалог.
2) **Критичне мислення.** Аналіз цифрових текстів сприяє формуванню здатності критично оцінювати цифрові джерела та результати роботи алгоритмів і систем штучного інтелекту, зокрема під час використання автоматизованого перекладу, генеративного ШІ, корпусів текстів, цифрових словників, програм аналізу тексту та інших технологічних інструментів.

3) **Креативність.** Аналітичні завдання, проєкти, презентація результатів стимулюють нестандартне мислення, самостійність у виборі способів обґрунтування висновків та здатність генерувати нові ідеї.
4) **Командна робота та співпраця.** Робота в парах і малих групах, спільне виконання аналізу взаємне рецензування та обговорення результатів формують уміння розподіляти ролі й відповідальність, координувати спільну діяльність, враховувати позиції інших учасників та досягати спільного результату.
5) **Навички публічного виступу та самопрезентації.** Підготовка й виголошення усних доповідей, представлення проєктів сприяють розвитку впевненості у спілкуванні, структурованого представлення інформації, використання засобів переконання та ефективної самопрезентації англійською мовою.
6) **Навички розв'язання проблем і прийняття рішень.** Аналіз комунікативних кейсів, проблемних ситуацій та виконання ситуативних завдань розвивають здатність визначати проблему, оцінювати можливі способи її вирішення, прогнозувати наслідки комунікативних рішень та обирати оптимальну стратегію взаємодії.
7) **Цифрова грамотність.** Використання цифрових платформ, онлайн-ресурсів, інструментів штучного інтелекту, корпусів та програм для аналізу текстів розвиває здатність ефективно використовувати сучасні цифрові технології для пошуку, опрацювання, аналізу, створення та представлення інформації.
8) **Самоорганізація та управління часом.** Підготовка завдань у встановлені терміни формує навички планування власної діяльності, визначення пріоритетів, дотримання дедлайнів і відповідального виконання навчальних завдань.
9) **Рефлексія та самоаналіз.** Включення рефлексивних практик, таких як обговорення власного досвіду, допомагає здобувачам краще розуміти свої емоції, сильні та слабкі сторони, а також ставати більш усвідомленими у своїх діях і рішеннях.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: виконання проєктної роботи: підготовка та презентація індивідуальних дослідницьких завдань (розробка наукового путівника про академічну доброчесність); участь у дискусіях, взаємооцінювання результатів виконання завдань; підсумковий контроль у формі екзамену, який передбачає тестову форму роботи.

Оцінювання викладачем		
Тип завдання	**Максимально балів**	**Додаткова інформація**
Проєктна робота ЗМ1	Всього: 30	Проєктна робота з тем 1-4 Обговорення теоретичних положень і практичних завдань. Зворотній зв'язок здійснюється на занятті.
Проєктна робота ЗМ2	Всього: 30	Проєктна робота з тем 5-7 Обговорення теоретичних положень і практичних завдань. Зворотній зв'язок здійснюється на занятті.
Взаємооцінювання		
ІНДЗ	Всього: 10	Розробка наукового путівника з академічної доброчесності у філологічних дослідженнях.
Підсумковий контроль		
Екзамен	Всього 30	Екзамен проводиться у формі тестування.

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Цифрова філологія» використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль застосовується після вивчення кожного з двох змістових модулів; оцінка за поточний контроль формується за виконання проєктної роботи;
- підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену у термін, визначений графіком підсумкового контролю.

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Політика оцінювання

Оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ТНПУ» (сайт ТНПУ, розділ «Документи, що регулюють освітній процес в ТНПУ) за 100-бальною шкалою ЄКТС із переведенням у національну шкалу. Підсумкова оцінка з дисципліни формується як сума балів модульного контролю, ІНДЗ, та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється за виконання завдання з проєктної роботи. Максимальна оцінка за виконання кожної проєктної роботи становить 30 балів. ЗМ1+ЗМ2 = **30+30+60**

ІНДЗ виконується у формі складання наукового путівника з академічної доброчесності для філологічних досліджень. Максимальна оцінка за ІНДЗ – **10 балів**.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену та передбачає виконання тестових завдань. Максимальна оцінка за екзамен – **30 балів**.

Критерії оцінювання проєктної роботи

Зміст та дескриптори для ЗМ 1 (Проєкт: Мультимодальні LLM у локалізації)

Зміст	**дескриптори**			
	5-6	**3-4**	**1-2**	**0**
Методологічна обґрунтованість та робота з даними / інструментами	Сформовано репрезентативну вибірку креолізованих текстів двох жанрів (комікси та рекламні банери). Коректно обрано та залучено щонайменше 2–3 мультимодальні моделі (ChatGPT, Claude, Gemini). Протестовано всі 3 типи промптингу (Zero-shot Vision, Context-Aware, Few-shot Multimodal).	Вибірка обмежена або присутній лише один жанр; порівняно лише 2 моделі або не повністю апробовано варіативність промптів.	Матеріал дібрано хаотично, промптингový підхід не системний, використано лише одну модель.	Інструменти та матеріали дослідження не відповідають вимогам модуля.
Глибина	Повноцінно	Проведено	Аналіз	Практичний аналіз

та рівні практичного аналізу	проведено аналіз за 3 рівнями: 1) міжсеміотична відповідність; 2) жанрова локалізація (ономатопея, емоції для коміксів / транскреація, культурна адаптація для реклами); 3) детекція помилок.	аналіз лише за 2 рівнями з 3; або помилки ШІ описано загально без систематизації за типами.	поверхневий, зведено до простого порівняння текстів без урахування візуального контексту та жанрової специфіки.	відсутній або виконаний некоректно.
Якість висновків та аналітичні узагальнення	Сформовано чітку порівняльну Матрицю придатності моделей, розроблено практичні шаблони мультимодальних промптів, визначено межі автоматизації (Human-in-the-Loop) та вичерпно описано методологічні обмеження.	Висновки наявні, але відсутні шаблони промптів або матриця моделей подана фрагментарно; обмеження згадано суто формально.	Висновки мають абстрактний характер, не спираються на експериментальні дані проєкту.	Висновки відсутні.
Структура та якість письмового звіту	Звіт відповідає обсягу (~1500 слів), має чітку академічну структуру, викладений фаховою термінологією з дотриманням норм академічної доброчесності.	Наявні відхилення від обсягу (>20%), поодинокі мовні чи стилістичні огріхи, слабке внутрішнє групування матеріалу.	Текст написаний неакадемічним стилем, наявні суттєві порушення структури чи правила цитування/оформлення.	Звіт не подано або виявлено плагіат.
Презентація та захист проєкту	Доповідь вкладається у таймінг (5–7 хв). Презентація містить наочні порівняльні ілюстрації («скріншот/зобра	Порушено таймінг; слайди перевантажені текстом або відсутній візуальний аналіз	Захист зводиться до зачитання тексту зі слайдів, презентація оформлена хаотично,	Презентацію не проведено.

	ження + приклад перекладу LLM»). Здобувач впевнено аргументує відповіді на запитання.	коміксів/реклами; неповні відповіді на запитання.	здобувач не орієнтується в матеріалі.	

Зміст та дескриптори для ЗМ 2 (Проєкт: Мінікорпусне дослідження мовного явища)

Зміст	**дескриптори**			
	5-6	**3-4**	**1-2**	**0**
Методологічна обґрунтованість та формування вибірки	Чітко окреслено мовне явище / дискурсивний маркер. Обґрунтовано обрано корпусний інструментарій (BNC, COCA, COHA, Sketch Engine, AntConc, Voyant Tools). Правильно сформовано та завантажено репрезентативну вибірку / мінікорпус.	Мовне явище обрано, але вибірка даних є занадто малою або некоректно відфільтровано ю; інструменти використано не в повному обсязі.	Сформована вибірка не дозволяє зробити об'єктивні мовознавчі висновки; пошукові запити складено з помилками.	Корпусний пошук не реалізовано.
Глибина та види корпусного аналізу	Проведено та якісно описано щонайменше 2 види корпусного аналізу (frequency + concordance; collocation + n-gram; keyness + concordance тощо). Якісно інтерпретовано контексти вживання на основі конкретних прикладів із	Проведено 2 види аналізу, але один із них розкрито поверхнево; кількісні показники переважають над якісною лінгвістичною інтерпретацією.	Виконано лише один вид аналізу (наприклад, суто частотний список) без розбору конкордансів чи колокацій.	Аналіз даних відсутній.

	корпусу.			
Візуалізація даних, висновки та обмеження	Результати наочно візуалізовано за допомогою релевантних графіків, діаграм чи підсумкових таблиць. Висновки узагальнюють виявлені мовні закономірності та містять висвітлення методологічних обмежень дослідження.	Наявна таблиця чи графік, але вони слабо прокоментовані в тексті; висновки дублюють статистику без узагальнення мовних тенденцій.	Візуалізація відсутня або виконана некоректно; висновки носять декларативний характер.	Візуалізація та висновки відсутні.
Структура та якість письмового звіту	Звіт відповідає обсягу (~1500 слів), має академічну структуру, приклади з корпусу оформлено згідно з вимогами до лінгвістичних праць, дотримано академічної доброчесності.	Незначні відхилення від обсягу, наявні поодинокі стилістичні огріхи чи несистемне оформлення прикладів із корпусу.	Текст написаний ненауковим стилем, відсутня чітка структура звіту.	Звіт не подано або виявлено плагіат.
Презентація та захист проєкту	Доповідь чітка, вкладається в 5–7 хвилин. Презентація містить якісно оформлені графіки, скроні конкордансів чи Word Sketch. Здобувач вільно володіє корпусною термінологією та аргументовано відповідає на запитання.	Перевищено таймінг; графіки на слайдах важко зчитуються; здобувач плутається в корпусному інструментарії під час відповідей.	Доповідь зачитано з аркуша, візуальний матеріал відсутній або некорисний для розуміння результатів.	Презентацію не проведено.

Шкала підсумкового оцінювання індивідуального проєкту (максимум — 30 балів)
30 балів — 5 критеріїв × 6 балів;
27–29 балів — 4 критерії × 6 балів + 1 критерій × 3–5 балів (або інші комбінації високих балів);
24–26 балів — 3 критерії × 6 балів + 2 критерії × 3–4 бали;
21–23 бали — 2 критерії × 6 балів + 3 критерії × 3–4 бали;
18–20 балів — 1 критерій × 6 балів + 4 критерії × 3–4 бали;
15 балів — усі 5 критеріїв × 3 бали;
1–14 балів — виконання завдання демонструє лише окремі елементи необхідних умінь і знань;
0 балів — завдання не виконано або виконання не демонструє сформованих умінь та навичок.
ЗМ1+ЗМ2 = 30+30=60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
85-89	**B**	добре	
75-84	**C**		
64-74	**D**	задовільно	
60-64	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика оцінювання

Політика щодо оцінювання, дедлайнів та перескладання: Оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ТНПУ» (сайт ТНПУ, розділ «Документи, що регулюють освітній процес в ТНПУ) за 100-бальною шкалою ЄКТС із переведенням у національну шкалу. Підсумкова оцінка з дисципліни формується як сума балів модульного контролю, ІНДЗ, та підсумкового контролю.

Відпрацювання завдань. До завершення відповідного змістового модуля здобувач має право відпрацювати окремі невиконані елементи модуля (теми, види робіт) з метою отримання позитивної поточної оцінки; для цього викладач організовує індивідуальні консультативні заняття в позааудиторний час.

Академічна заборгованість. Академічна заборгованість виникає, якщо підсумкова оцінка з дисципліни менша за 60 балів. Ліквідація здійснюється шляхом повторного складання екзамену не більше двох разів: перший раз – викладачу, другий – комісії, що створюється деканом факультету; кожна спроба фіксується документально в додатковій відомості.

Індивідуальні терміни контролю. За наявності об'єктивних причин (хвороба, участь у конференціях/олімпіадах/змаганнях, відрядження, дуальна форма здобуття освіти, навчання за кордоном тощо) здобувачу може встановлюватися індивідуальний термін підсумкового контролю на підставі заяви з підтвердними документами.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій**, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка» (сайт ТНПУ, розділ «Академічна доброчесність»). Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Усі письмові роботи (есе, звіти, ІНДЗ) виконуються здобувачем самостійно. Академічною нечесністю вважається, зокрема: дослівне відтворення чи копіювання чужого тексту без належного цитування й посилання на джерело; перефразування тексту іншого автора без посилання на джерело; компіляція – створення тексту шляхом з'єднання фрагментів різних джерел без належного оформлення запозичень; подання роботи, написаної на замовлення третьою особою; списування робіт інших здобувачів. Письмові роботи (ІНДЗ) можуть підлягати перевірці засобами антиплагіатного інструментарію системи Moodle; виявлення ознак академічної нечесності є підставою для повернення роботи на доопрацювання або незарахування результату з обов'язком повторного виконання за новою темою.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися асинхронно з використанням освітньої платформи MOODLE за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

Використання ШІ не забороняється під час вивчення курсу. Обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка» (сайт ТНПУ, розділ «Академічна доброчесність»).

Використання інструментів штучного інтелекту в межах дисципліни диференціюється за типом завдання:

1) Проєктні завдання (project pitch, комплексні проєкти): використання ШІ дозволяється для підбору літератури (за умови самостійного опрацювання матеріалів), генерування гіпотез із подальшим самостійним обґрунтуванням, розробки допоміжних матеріалів, за обов'язкової подальшої усної презентації й захисту результатів здобувачем особисто.
2) Усні відповіді, дискусії, дебати: самостійне формулювання є обов'язковим; використання ШІ для підготовки заздалегідь згенерованого тексту виступу не допускається.
3) Модульний контроль і екзамен: використання будь-яких засобів ШІ під час виконання заборонено відповідно до Політики.

У всіх випадках дозволеного використання ШІ здобувач зобов'язаний задекларувати це відповідно до Додатка 1 Політики (назва інструменту, мета використання, отриманий результат), додавши декларацію до відповідної роботи. Недекларування використання ШІ або подання згенерованого ШІ тексту як власної роботи без критичного опрацювання розцінюється як порушення академічної доброчесності відповідно до п. 4.6 Політики й тягне наслідки, визначені «Кодексом академічної доброчесності ТНПУ».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проєктор – демонстрація презентацій.
2. Комп'ютер з доступом до інтернету.

3. Великі мовні моделі: ChatGPT (OpenAI) https://chatgpt.com/ Claude https://claude.ai/login , Gemini (Google) https://gemini.google.com/
4. Корпусні платформи та бази даних: Sketch Engine (sketchengine.eu); BNC (British National Corpus) (english-corpora.org/bnc); COCA (Corpus of Contemporary American English) (english-corpora.org/coca); COHA (Corpus of Historical American English) (english-corpora.org/coha); iWeb Corpus (english-corpora.org/iweb); ParaRoK / OPUS (opus.nlpl.eu); Europarl Corpus.
5. Графічний інструмент Embedding Projector https://projector.tensorflow.org/
6. Програмне забезпечення для локального аналізу тексту: AntConc (laurenceanthony.net/software/antconc); Voyant Tools (voyant-tools.org); Text2Data (text2data.com); Gephi (gephi.org); RAWGraphs (rawgraphs.io).
7. Інтерактивний токенізатор OpenAI Tokenizer https://platform.openai.com/tokenizer

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про академічну доброчесність».
2. Brezina, V. Statistics in corpus linguistics: A practical guide. Cambridge : Cambridge University Press, 2018.
3. Jurafsky D., Martin J. H. Speech and Language Processing: An Introduction to Natural Language Processing, Computational Linguistics, and Speech Recognition with Language Models. 3rd ed. *Prentice Hall,* 2025. P. 4–37. URL: https://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/ (дата звернення:: 25.08.2026).
4. Le Foll E. Short Tutorials on Using Corpus Tools for (Trainee) Teachers, Students, Linguists and Anyone Interested in Corpus Linguistics and Corpus Methods [Електронний ресурс]. 2021. URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLAq6uhS_0brxTW99jeZjdslQ5BRy1Eb5 (дата звернення: 14.08.2026).
5. McEnery T., Hardie A. Corpus linguistics: Method, theory and practice. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. URL: http://corpora.lancs.ac.uk/clmtp/ (дата звернення: 14.08.2026).
6. Meyer C. English corpus linguistics: An introduction. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2023.
7. Stefanowitsch A. Corpus linguistics: A guide to the methodology. Textbooks in Language Sciences. Vol. 7. Berlin : Language Science Press, 2020. URL: https://langsci-press.org/catalog/book/148 (дата звернення: 14.08.2026).
8. Vaswani A., Shazeer N., Parmar N. et al. Attention Is All You Need. *Advances in Neural Information Processing Systems,* 2017. Вип. 30. P. 5998–6008. https://scispace.com/pdf/attention-is-all-you-need-1hodz0wcqb.pdf
9. White J., Fu Q., Hays S. et al. A Prompt Pattern Catalog to Enhance Prompt Engineering with ChatGPT. *arXiv preprint arXiv:2302.11382,* 2023. DOI: https://doi.org/10.48550/arXiv.2302.11382.
10. Wei J., Wang X., Schuurmans D. et al. Chain-of-Thought Prompting Elicits Reasoning in Large Language Models. *Advances in Neural Information Processing Systems,* 2022. Вип. 35. P. 24824–24837. https://arxiv.org/pdf/2201.11903
11. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2025. с. 56 URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf (дата звернення: 14.08.2026).

Додаткова література

12. Бойчук М.І., Якимчук Н.В., Притолюк С.А. Відтворення гендерно маркованої лексики в перекладі публіцистичного дискурсу. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія»), № 5(47) 2026. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47)-625-636

13. Шуляк І.М. Непрямий мовленнєвий акт як засіб маніпуляції у контексті технології рефреймінгу (на матеріалі англомовного художнього дискурсу). *Сучасні дослідження з іноземної філології*, 2021. Вип. 20 (2). С. 192-204. http://philol-zbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/article/view/214
14. Шуляк І.М., Кондратьєва Т.Б. Інтенційний потенціал і тональність англійськомовних новинних заголовків про Україну в контексті медіалінгвістики. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету, 2022. Вип. 56. С.163-169. (Категорія Б)http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v56/36.pdf
15. Шуляк І.М. NLP-технології: можливості та сфери застосування у лінгвістиці. Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції (19 травня 2022 р.). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 22-26.
16. Шуляк І.М. Сентимент-аналіз тональності твітів про Україну в англомовному медіадискурсі. Ad Orbem Per Linguas/До світу через мови: збірник тез міжнародної науково-практичної відеоконференції (25.06.2022 р.). Київський національний лінгвістичний університет. Київ: КНЛУ, 2022. С.134-137.
17. Шуляк І.М. Chat-GPT у теорії й практиці перекладу: виклики й перспективи. Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції: збірник наукових праць (м. Переяслав, 12-13 травня 2023 року) / Гол. ред. К. І. Мізін; Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав, 2023. С.101-105.
18. Шуляк І.М. Artificial Intelligence in literary translation:a blessing or a threat. Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 22-23 листопада 2024 р.) / За ред. Гарасим Т.О. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2025. С.285-286.
19. Шуляк І.М. Language Impoverishment in AI-translated Literary texts. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції “Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблеми перекладу” : Збірник наукових праць / За заг. ред. М. В. Полховської, Н. Д. Борисенко, А. П. Очковської. Житомир, 2025. С. 153-155.
20. Artificial Intelligence and Intellectual Property / World Intellectual Property Organization (WIPO). URL: https://www.wipo.int/en/web/frontier-technologies/artificial-intelligence/index (дата звернення: 15.08.2026).
21. Boichuk M.I., Pasichnyk N.I., Berestetska M.O., Reproducing of traumatic experience in translation of Serhiy Zhadan’s poetry. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія»), № 4(46) 2026*. ISSN 2786-6165 (online). doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4(46)-88-100
22. Devlin J. BERT: Pre-training of Deep Bidirectional Transformers for Language Understanding / J. Devlin, M.-W. Chang, K. Lee, K. Toutanova. Proceedings of NAACL-HLT. 2019. P. 4171–4186.
23. Eisenstein J. Introduction to Natural Language Processing. Cambridge, MA : MIT Press, 2019. 536 p.
24. Goldberg Y. Neural Network Methods for Natural Language Processing. San Rafael, CA *: Morgan & Claypool Publishers,* 2017. 309 p.
25. Guidance for Generative AI in Education and Research / UNESCO. Paris : UNESCO Publishing, 2023. 44 p. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386694 (дата звернення: 15.08.2026).
26. Language Models are Few-Shot Learners / T. Brown, B. Mann, N. Ryder et al. *Advances in Neural Information Processing Systems*:34th Conference on Neural Information Processing Systems, Vancouver, Canada, 2020. Vol. 33. P. 1877–1901. URL: https://proceedings.neurips.cc/paper/2020/file/1457c0d6bfcb4967418bfb8ac142f64a-Paper.pdf (дата звернення: 15.08.2026).

27. Manning C. D., Raghavan P., Schütze H. Introduction to Information Retrieval. Cambridge : Cambridge University Press, 2008. 482 p.
28. Weisser M. Practical corpus linguistics: An introduction to corpus-based language analysis. Hoboken : Wiley-Blackwell, 2016.
29. Wynne M. (ed.). Developing linguistic corpora: A guide to good practice. Oxford : Oxbow Books, 2005. URL: https://users.ox.ac.uk/~martinw/dlc/index.htm (дата звернення: 14.08.2026).

13.Інформаційні інтернет-ресурси

1. Alliance of Digital Humanities Organizations (ADHO) — міжнародна організація, що об'єднує професійні спільноти цифрових гуманітаріїв, підтримує дослідження, викладання, конференції та публікації у сфері Digital Humanities. https://adho.org/?utm_source=chatgpt.com
2. DARIAH-EU (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) — європейська дослідницька інфраструктура для цифрових досліджень у гуманітарних науках. https://campus.dariah.eu/resources?utm_source=chatgpt.com
3. CLARIN ERIC (Common Language Resources and Technology Infrastructure) — інфраструктура для роботи з мовними ресурсами, корпусами, цифровими текстами та інструментами їхнього автоматизованого опрацювання. https://www.clarin.eu/

14. Перелік рекомендованих ресурсів з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті: У цьому курсі здобувачі можуть перезарахувати результати навчання, отримані у неформальній освіті, за процедурою, визначеною Університетом у «Положенні про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті». Надається перелік професійних курсів, тренінгів, семінарів, майстер-класів, воркшопів, онлайн-освіти, професійних стажувань тощо, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту, його окремих тем та/або модулів:

- участь у курсах професійного розвитку у межах проєкту "Digital Humanities Ensuring Ukrainian University Teaching in Times of Crisis", які розміщено у вільному доступі на платформі Moodle. Зарахуватися на бажаний курс можна після попередньої реєстрації на платформі (https://virtueller-campus-thueringen.de/login/signup.php).

За умови успішного опанування здобувачем зазначених курсів (та/або інших форм неформальної/інформальної освіти) валідація результатів таких елементів неформальної/інформальної освіти здійснюється викладачем за наявності сертифіката.

15.Комунікація та етика взаємодії.

Комунікація між здобувачами вищої освіти та викладачем здійснюється під час очних зустрічей в університеті у робочі дні та робочий час (8:00–17:00), а також засобами електронної пошти: boichukmariana91@tnpu.edu.ua, shuliak88@tnpu.edu.ua. За потреби можуть використовуватися інші погоджені цифрові засоби комунікації. З питань, пов'язаних із навчанням, здобувачі можуть звертатися до викладача під час практичних занять, консультацій або електронною поштою. Електронні звернення надсилаються у робочий час; відповідь надається, як правило, протягом 2 робочих днів. Питання, що потребують детального обговорення, розглядаються під час індивідуальної консультації. *У* разі неможливості бути присутнім на занятті з поважної причини здобувач повідомляє викладача до початку заняття або, за об'єктивної неможливості, у найкоротший можливий термін після його завершення та узгоджує порядок опрацювання пропущеного навчального матеріалу.

Взаємодія учасників освітнього процесу ґрунтується на принципах взаємної поваги, академічної доброчесності, професійності, толерантності, недискримінації, відповідальності та дотримання норм академічної етики. У комунікації очікуються коректність, доброзичливість, чіткість і конструктивність; під час дискусій учасники поважають право на відмінну думку, аргументують власні позиції та утримуються від образливих, дискримінаційних або принизливих висловлювань.